

RAPPORT – DEL 2

FORELDRESAMARBEID

BAMBLE KOMMUNE

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune • Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen • Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FORELDRESAMARBEID

Foreldre er barnas viktigste ressurs og støttespillere. Godt foreldresamarbeid er avgjørende for at flest mulig barn og unge får utnyttet sitt potensial og gjennomfører videregående skole. En stor utfordring er at kontakten mellom skole og foresatte blir mindre etter hvert som barna blir eldre. Det er derfor viktig at det er utarbeidet gode rutiner for forpliktende foreldrekontakt mellom skole og hjem gjennom hele oppvekstløpet.

Om arbeidet med rapporteringsmalen

Hensikten med å ta i bruk en felles rapporteringsmal for arbeidsgruppene i de seks Grenlands-kommunene er å gi de ulike kommunenes rapporter en lik oppbygging og form. Det vil gjøre det lettere å kunne sammenligne resultatene på tvers av kommunene. Systematiske sammenlikninger og drøftinger skal danne grunnlag for å arbeide aktivt, målrettet og planmessig i henhold til formålet og målsettingene om å forebygge frafall fra videregående skole og bidra til at flere unge blir kvalifisert for arbeidslivet.

Rapporteringsmalen består av to deler, og må ses i sammenheng. Del 1 bidrar til å sette søkelys på nåsituasjonen og utgangspunktet for foreldresamarbeidet i den enkelte kommune. I del 1 belyses også kommunens utfordringer innen satsingsområdene, valgte målsettinger, tiltak og ansvar.

Med rapport – del 2 settes søkelyset på:

- *Oppfølging:* Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering.
- *Ressursimplikasjoner:* Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov.
- *Resultater:* Prosjektet krever evaluering. Resultatene dokumenteres og deles.

Rapportene vil i sin helhet legges frem for styringsgruppa for Talenter for framtida, som følgedokumentasjon for det arbeidet som skal implementeres og iverksettes i den enkelte kommune. Rapportene vil tilsvarende ligge til grunn for eventuelle politiske behandlinger av arbeidet med prosjektet.

Rapportenes tidsfrister:

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

- Del 1 – 31. januar 2013
- Del 2 – 15. april 2013

FORANKRING OG IMPLEMENTERING AV TILTAK

Kommune:

Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering

- Beskriv først hvordan mål og tiltak skal forankres i kommunen, dvs. i politiske planer, budsjett og på enhets-/virksomhets-/avdelingsnivå.
- Lag deretter en fremdriftsplan for implementering og gjennomføring av tiltak.

Hovedmål 1: Bedre kvalitet på gjennomføringen av de rutine for foreldresamarbeidet som allerede foreligger.

Tiltak: Hver virksomhet analyserer kvaliteten på sitt foreldresamarbeid og setter egne mål ut fra behov og forutsetninger.

Forankring:
«Talenter for framtida» er forankret i kommunestyret mars 2012.

Foreldresamarbeid knyttes til enhetens strategidokument, PULS og kvalitetsområdene og i virksomhetsplaner.

Hovedmål 2: Større engasjement rundt det formelle foreldresamarbeidet i kommunen.

Tiltak: Samarbeidsavtalen skole BKFU revideres.

Forankring:

Forankres i skoleforum, på virksomhetsledernivå og i de lokale FAU på den enkelte skole. Området tas inn i tilstandsrapporten

Hovedmål 3: Bedre kommunikasjon og informasjonsflyt mellom barnehage, skole og hjem.

Tiltak: Hver virksomhet ser på muligheter for å bedre kommunikasjon, dialog og relasjon og vurderer tilbud om foreldreskole

Forankring:

Foreldresamarbeid knyttes til enhetens strategidokument, PULS og kvalitetsområdene og i virksomhetsplaner.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 1

Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
VGS: Bevisstgjøring av behov. Utarbeide strategi for målsetting.	Skoleåret 2014/2015	Ledergruppen
Barnehage: Utarbeide en samarbeidsavtale mellom barnehage og foresatte. Inneholder forventninger fra begge samarbeidsparter	Høst 2013	Styregruppen og de lokale SU
Grunnskole: Hver virksomhet analyserer kvaliteten på foreldresamarbeidet og setter egne mål ut ifra behov og forutsetninger	Skoleåret 2013-14	Rektorgruppen

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 2

Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
Grunnskole: Samarbeidsavtalen BKFU og skole ferdigstilles gjennom dialog med bla rektorgruppen og skoleforum .	Vår 2013	Kommunalsjef og leder for BKFU
Barnehage: Utarbeide en ny felles samarbeidsavtale mellom barnehage og foresatte.	Høst 2013	Styregruppen
VGS: Innføre nye verktøy/arenaer for foreldrekontakt.	Skoleåret 2014/2015	Ledergruppen

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 3

Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
<p>VGS: Etablere rutiner for kommunikasjon og gjennomføring av samtaler med foresatte.</p>	Skoleåret 2014/2015	Ledergruppen
<p>Grunnskole: Hver virksomhet ser på muligheter for å bedre kommunikasjon og informasjonsflyt mellom barnehage, skole og hjem. (lokale samarbeidsplaner mellom FAU og skole revideres ut i fra behov)</p> <p>Vurderer foreldreskole som eget tiltak.</p>	Skoleåret 2013/2014	Rektor/FAU
<p>Barnehage: Kvalitetssikre foreldresamtaler gjennom å utarbeide Kvalitetsbeskrivelser(mål med samtalen, kjennetegn, tidsbruk, hvem osv) Opplæring av personalet til å gjennomføre gode samtaler.</p> <p>Prosjekt for flerspråklige barn iverksettes i og implementeres i alle bhg.</p>	2013/2014	Styregruppa

RESSURSIMPLIKASJONER FOR GJENNOMFØRING

Kommune:

Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov	<ul style="list-style-type: none"> Gjør en vurdering av økonomiske og personalmessige behov. Beskriv behovene i forhold til det enkelte tiltaket.
TILTAK 1: Gjennomføres som ordinært kvalitetsutviklingstiltak innenfor allerede eksisterende rammer.	Eventuelle ekstra midler i forhold til eksternt kompetansemiljø PULS/Conexus i Drammen i oppstartsfasen.
TILTAK 2: Krever ingen ekstra økonomiske eller personalmessige ressurser.	
TILTAK 3: Krever at man setter av tid som kan omdisponeres fra ordinære kompetanseutviklingsressurser.	

RESULTATER OG MÅLING AV EFFEKT

Kommune:

Man skal kunne gjennomgå en evaluering. Resultatene skal dokumenteres og deles.	<ul style="list-style-type: none"> Beskriv målet for tiltaket/hvilken effekt tiltaket skal ha. Hvordan kan effekten måles? Hvilke måleindikatorer skal benyttes?	
TILTAK 1: Hver virksomhet analyserer kvaliteten på sitt	Mål/ønsket effekt: Realistisk og målretta tiltak for hver enkelt virksomhet som	Måleindikatorer: At tiltaket gjennomføres. Vurdert bedre kvalitet bla

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

foreldresamarbeid og setter egne mål utfra behov og forutsetninger.	forankres og implementeres lokalt slik at foreldresamarbeidet bedres.	gjennom foreldreundersøkelser.
VGS: Bevisstgjøring av behov. Utarbeide strategi for målsetting.	Strategi utarbeides.	Strategi foreligger.
TILTAK 2:	Mål/ønsket effekt:	Måleindikatorer:
Grunnskolen: Samarbeidsavtalen skole BKFU revideres.	Nytt og større engasjement kommunalt og lokalt.	Avtalen skrives under og forankres i alle virksomheter.
Barnehage: Utarbeider en ny felles samarbeidsavtale mellom barnehage og foresatte.	Kvalitetssikre foreldresamarbeidet.	Samarbeidsavtalen foreligger.
VGS: Bevisstgjøring av behov. Utarbeide strategi for målsetting.	Strategi utarbeides.	Strategi foreligger.
TILTAK 3:	Mål/ønsket effekt:	Måleindikatorer:
Grunnskolen: Hver virksomhet ser på muligheter for å bedre kommunikasjon, dialog og relasjon og vurderer tilbud om foreldreskole.	Bedre kvalitet på foreldresamarbeidet på hver virksomhet og i hvert enkelt møte slik at det fører til økt engasjement og bedre oppfølging av hvert enkelt barn/elev.	Dokumentert satsning på skole – hjem samarbeid i virksomhetsplaner. Brukerundersøkelser med hensyn til foreldres tilbakemelding og deltakelse.
Barnehage: Kvalitetssikre foreldresamtaler gjennom å utarbeide Kvalitetsbeskrivelser for innhold og form.	Sikre felles praksis og bedre kvaliteten i hvert enkelt møte for å støtte hvert enkelt barns læring og utvikling.	Arbeidet med kvalitetsbeskrivelser blir gjennomført. Området synliggjøres i virksomhetsplan.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

VGS: Bevisstgjøring av behov. Utarbeide strategi for målsetting.	Strategi utarbeides.	Strategi foreligger.
--	----------------------	----------------------

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

RAPPORT – DEL 2

FORELDRESAMARBEID

DRANGEDAL OG SILJAN KOMMUNER

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune • Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen • Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FORELDRESAMARBEID

Foreldre er barnas viktigste ressurs og støttespillere. Godt foreldresamarbeid er avgjørende for at flest mulig barn og unge får utnyttet sitt potensial og gjennomfører videregående skole. En stor utfordring er at kontakten mellom skole og foresatte blir mindre etter hvert som barna blir eldre. Det er derfor viktig at det er utarbeidet gode rutiner for forpliktende foreldrekontakt mellom skole og hjem gjennom hele oppvekstløpet.

Om arbeidet med rapporteringsmalen

Hensikten med å ta i bruk en felles rapporteringsmal for arbeidsgruppene i de seks Grenlands-kommunene er å gi de ulike kommunenes rapporter en lik oppbygging og form. Det vil gjøre det lettere å kunne sammenligne resultatene på tvers av kommunene. Systematiske sammenlikninger og drøftinger skal danne grunnlag for å arbeide aktivt, målrettet og planmessig i henhold til formålet og målsettingene om å forebygge frafall fra videregående skole og bidra til at flere unge blir kvalifisert for arbeidslivet.

Rapporteringsmalen består av to deler, og må ses i sammenheng. Del 1 bidrar til å sette søkelys på nåsituasjonen og utgangspunktet for foreldresamarbeidet i den enkelte kommune. I del 1 belyses også kommunens utfordringer innen satsingsområdene, valgte målsettinger, tiltak og ansvar.

Med rapport – del 2 settes søkelyset på:

- *Oppfølging:* Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering.
- *Ressursimplikasjoner:* Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov.
- *Resultater:* Prosjektet krever evaluering. Resultatene dokumenteres og deles.

Rapportene vil i sin helhet legges frem for styringsgruppa for Talenter for framtida, som følgedokumentasjon for det arbeidet som skal implementeres og iverksettes i den enkelte kommune. Rapportene vil tilsvarende ligge til grunn for eventuelle politiske behandlinger av arbeidet med prosjektet.

Rapportenes tidsfrister:

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

- Del 1 – 31. januar 2013
- Del 2 – 15. april 2013

FORANKRING OG IMPLEMENTERING AV TILTAK

Kommune: Drangedal og Siljan.

Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering

- Beskriv først hvordan mål og tiltak skal forankres i kommunen, dvs. i politiske planer, budsjett og på enhets-/virksomhets-/avdelingsnivå.
- Lag deretter en fremdriftsplan for implementering og gjennomføring av tiltak.

TILTAK 1: Dialog

Forankring: Politisk nivå

TFF er forankret i kommunestyret. Politisk nivå har bedt om jevnlig orientering vedr fremdrift.

Budsjett: Dersom tiltak medfører økonomiske konsekvenser, må saken legges fram for politisk nivå fra rådmannen/sektorkontoret.

Sektornivå

Sektorledere er ansvarlig for implementeringen av tiltakene i Siljan og Drangedal

De koordinerer arbeidet med øvrige aktuelle enheter; herunder helse/velferd og oppvekst og undervisning.

Virksomhetsnivå

Lederne er ansvarlige for implementeringen på de enkelte avdelinger i helse, skoler og

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

	barnehager.
TILTAK 2: Psykososialt miljø	<p>Forankring: Politisk nivå TFF er forankret i kommunestyrene i Siljan og Drangedal. Politisk nivå får jevnlig orientering vedr fremdrift.</p> <p>Budsjett: Dersom tiltak medfører økonomiske konsekvenser, må saken legges fram for politisk nivå fra rådmannen/sektorkontoret.</p> <p>Sektornivå: Sektorledere er ansvarlig for implementeringen av tiltakene i Siljan og Drangedal</p> <p>De koordinerer arbeidet med øvrige aktuelle enheter; herunder helse/velferd og oppvekst og undervisning.</p> <p>Virksomhetsnivå: Lederne er ansvarlige for implementeringen på de enkelte avdelinger i helse, skoler og barnehager.</p>
TILTAK 3: Valg av videregående opplæring.	<p>Forankring: Politisk nivå TFF er forankret i kommunestyrene i Siljan og Drangedal. Politisk nivå får jevnlig orientering vedr fremdrift.</p> <p>Budsjett: Dersom tiltak medfører økonomiske konsekvenser, må saken legges fram for politisk nivå fra rådmannen/sektorkontoret.</p> <p>Sektornivå Sektorledere er ansvarlig for implementeringen av tiltakene i Siljan og Drangedal</p>

	<p>De koordinerer arbeidet med øvrige aktuelle enheter; herunder oppvekst og undervisning.</p> <p>Virksomhetsnivå Lederne er ansvarlige for implementeringen på de enkelte avdelinger i skoler og barnehager.</p>
--	--

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 1

DIALOG

<p>Hva som skal gjøres: DELMÅL 1. Barnehage/skole sitt samarbeid med foreldrene er preget av toveis kommunikasjon, tillit og respekt.</p> <p>TILTAK Barnehager/skoler utarbeider forpliktende planer som beskriver hvordan barnehage/skole/hjem samarbeidet skal være ift innhold og form. Planene beskriver samarbeid om det enkelte barn/elev og samarbeidet om den enkelte klasse/avdeling.</p>	<p>Frist for gjennomføring: 01.01.14.</p>	<p>Ansvar: Skoleeier. Barnehagestyrere/rektorer ansvarlige for at ped.ledere og kontaktlærere gjennomfører.</p>
<p>Hva som skal gjøres: DELMÅL 2 Barnehage/skole har godt samarbeid med den enkelte bruker samt råd, utvalg.</p> <p>TILTAK Det utarbeides plan for brukermedvirkning i barnehager/skoler.</p>	<p>Frist for gjennomføring: 01.08.13</p>	<p>Ansvar: Skoleeier Ped.ledere og rektorer gjennomfører det praktiske samarbeidet med råd og utvalg.</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

<p>Planene beskriver hvordan barnehagen/skolen skal samarbeide med den enkelte bruker om utviklingen til barnet.</p> <p>Planen beskriver også hvordan råd og utvalg skal settes sammen, samt hvilke oppgaver ulike råd og utvalg kan arbeide med.</p> <p>Rolleavklaringer Årlige møteplaner for råd og utvalg</p>		
<p>Hva som skal gjøres: DELMÅL 3 Barnehage/skole/helse inkluderer og samarbeider med foreldrene til flerspråklige elever på en god måte.</p> <p>TILTAK Barnehage/skole/helse utarbeider rutinebeskrivelser for foreldresamarbeid som gir flerspråklige elever like god informasjon og mulighet til samarbeid og dialog som norsktalende.</p>	<p>Frist for gjennomføring: 01.08.13: Skole 01.01.14: Barnehage og helse</p>	<p>Ansvar: Skoleeier. Barnehagestyrere og rektorer ansvarlige for at ped.ledere, kontaktlærere, lærere for flerspråklige elever og flyktningetjenesten gjennomfører.</p>

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 3 VALG AV VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
<p>DELMÅL 1. Elevene i Siljan og Drangedal er godt informert om hvilke muligheter de har for valg av videregående opplæring og muligheter innen arbeidslivet etter endt grunnskole</p> <p>TILTAK Øve barn til å ta valg allerede i barnehage. (jf barns medvirkning)</p> <p>Leke og lære om yrker i barnehagen.</p> <p>I konferansetime: Viktig å veilede elevene sammen med foresatte til videre utdanning som gir mestringsfølelse, og der eleven kan bruke sine ferdigheter og personlige egenskaper på best mulig måte. Forklare eleven/foresatte om muligheter utenom offentlig skole.</p> <p>Gi informasjon om yrker/utdanning som er søkbare nå På klassenivå:</p>	<p>01.08.13</p>	<p>Skoleeier Rektor sørger for at kontaktlærer og rådgiver gjennomfører</p> <p>Barnehagestyrer sørger for at ped.ledere gjennomfører.</p> <p>Kontaktlærer/rådgiver</p> <p>Rådgiver</p> <p>Rådgiver</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

RESULTATER OG MÅLING AV EFFEKT

Kommune:

Man skal kunne gjennomgå en evaluering. Resultatene skal dokumenteres og deles.

- Beskriv målet for tiltaket/hvilken effekt tiltaket skal ha.
- Hvordan kan effekten måles? Hvilke måleindikatorer skal benyttes?

TILTAK 1	Mål/ønsket effekt:	Måleindikatorer
Dialog	<p>Mer aktive foreldre ift barnehage og skole.</p> <p>Tidlig, tett og gjensidig dialog bidrar til å ta tak i utfordringer for det enkelte barn tidlige tiltak i samarbeid med heimen.</p>	<p>Resultater på kommunens brukerundersøkelse skal ligge på nivå 4,5 i BMS (ikke innført i Siljan)</p> <p>Elevresultater (karakterer, resultater NP)i samsvar med mål i kommunenes tilstandsrapport.</p> <p>Lang sikt: Økt gjennomføringsgrad i VGS.</p>
TILTAK 1	Mål/ønsket effekt:	Måleindikatorer:
Psykososialt miljø	<p>Godt psykososialt miljø i barnehage og skole bidrar til å fremme helse, trivsel og læring.</p> <p>Samfunn og individ er tjent med sosialt kompetente og veltilpassede innbyggere.</p> <p>Jf K-06: Det integrerte mennesket.</p>	<p>Resultater på elevundersøkelsen i tråd med mål i kommunenes tilstandsrapporter.</p> <p>Lavt fravær i skolen. Ikke skulk.</p> <p>Lavt antall med nedsatt karakter i orden/oppførsel</p> <p>Resultater på brukerundersøkelser skal ligge på 4,5. (av 6) i BMS (Ikke innført</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

		i Siljan) Årlige trivselsundersøkelser viser resultater som er i tråd med skolens mål.
TILTAK 1 Valg av videregående opplæring	Mål/ønsket effekt: Færre feilvalg Elevene er bedre rustet til å foreta valg utfra interesser, kunnskaper og ferdigheter	Måleindikatorer Flere elever gjennomfører VGS. Færre unge på sosiale ytelser. Flere unge i arbeid. Økte gjennomsnittskarakterer i VGS. Lavere fravær i VGS. Hva med resultater elevundersøkelser?

RAPPORT – DEL 2

FORELDRESAMARBEID

KRAGERØ KOMMUNE

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FORELDRESAMARBEID

Foreldre er barnas viktigste ressurs og støttespillere. Godt foreldresamarbeid er avgjørende for at flest mulig barn og unge får utnyttet sitt potensial og gjennomfører videregående skole. En stor utfordring er at kontakten mellom skole og foresatte blir mindre etter hvert som barna blir eldre. Det er derfor viktig at det er utarbeidet gode rutiner for forpliktende foreldrekontakt mellom skole og hjem gjennom hele oppvekstløpet.

Om arbeidet med rapporteringsmalen

Hensikten med å ta i bruk en felles rapporteringsmal for arbeidsgruppene i de seks Grenlands-kommunene er å gi de ulike kommunenes rapporter en lik oppbygging og form. Det vil gjøre det lettere å kunne sammenligne resultatene på tvers av kommunene. Systematiske sammenlikninger og drøftinger skal danne grunnlag for å arbeide aktivt, målrettet og planmessig i henhold til formålet og målsettingene om å forebygge frafall fra videregående skole og bidra til at flere unge blir kvalifisert for arbeidslivet.

Rapporteringsmalen består av to deler, og må ses i sammenheng. Del 1 bidrar til å sette søkelys på nåsituasjonen og utgangspunktet for foreldresamarbeidet i den enkelte kommune. I del 1 belyses også kommunens utfordringer innen satsingsområdene, valgte målsettinger, tiltak og ansvar.

Med rapport – del 2 settes søkelyset på:

- *Oppfølging:* Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering.
- *Ressursimplikasjoner:* Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov.
- *Resultater:* Prosjektet krever evaluering. Resultatene dokumenteres og deles.

Rapportene vil i sin helhet legges frem for styringsgruppa for Talenter for framtida, som følgedokumentasjon for det arbeidet som skal implementeres og iverksettes i den enkelte kommune.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

Rapportene vil tilsvarende ligge til grunn for eventuelle politiske behandlinger av arbeidet med prosjektet.

Rapportenes tidsfrister:

- Del 1 – 31. januar 2013
- Del 2 – 15. april 2013

FORANKRING OG IMPLEMENTERING AV TILTAK

Kommune: Kragerø

Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvarsplassering

Beskriv først hvordan mål og tiltak skal forankres i kommunen, dvs. i politiske planer, budsjett og på enhets-/virksomhets-/avdelingsnivå.

Lag deretter en fremdriftsplan for implementering og gjennomføring av tiltak.

HOVEDMÅL 1

Foreldreveiledning

Foreldre er i stand til å støtte barna i arbeidet med å fullføre videregående skole som grunnlag for et godt voksenliv.

Tiltak 1

Kragerø kommune har etablert et lavterskeltilbud for foreldre som ønsker veiledning

Tiltak 2

Kragerø kommune har utarbeidet en plan for foreldreveiledning hvor allerede etablerte

Forankring:

Kommunal forankring av prosjektet «Talenter for framtida» er gjort i Kommunes målstrategidokument:

Gjennom Grenlands-samarbeidet «Talenter for framtida» skal Kragerø kommune satse på forebyggende arbeid, tidlig intervensjon og økt samarbeid, og dermed bidra til at flere blir kvalifisert for arbeidslivet.

Dette er videreført i Virksomhetsplan for Enhet for skole, mål for perioden 2013 – 2016, som ble vedtatt i Hovedutvalget for læring og utvikling

møtefora på helsestasjon, barnehage og skole benyttes	den 24.01.13	
Målene og tiltakene i rapport 1 vil bli gjennomgått i kommunens ledergruppe, for så å gå til politisk behandling, høsten 2013.		
FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 1		
Kragerø kommune har etablert et lavterskel-tilbud for foreldre som ønsker veiledning		
Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
Utvikle lokale PMTO-terapeuter, som senere skal stå for opplæring og implementering av en enklere versjon ut i de enkelte avdelinger som jobber med barn. F. eks. helsestasjon, barnehage og skole	PMTO –terapeuter 2014 Videre opplæring 2016 (?)	Enhet for helse og rehabilitering v / barnevern
FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 2		
Kragerø kommune har utarbeidet en plan for foreldreveiledning hvor allerede etablerte møtefora på helsestasjon, barnehage og skole benyttes.		
Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
Utarbeide en plan for foreldreveiledning	Innen 2014	Enhet for helse og rehab.
Implementering av plan	Innen 2015	Enhet for barnehage
		Enhet for skole
HOVEDMÅL 2	Forankring:	
IKT	Se mål 1.	
Foreldresamarbeidet er gjort enklere gjennom gode IKT-løsninger		
Tiltak 1		
Kragerø kommune bruker de mulighetene for		

<p>datakommunikasjon med foresatte som innkjøpte programmer gir</p> <p>Tiltak 2</p> <p>Kragerø kommune har lett etter de gode eksemplene innen datakommunikasjon og implementert enkelte av disse i sin virksomhet</p> <p>Tiltak 3</p> <p>Kragerø kommune har utarbeidet etiske retningslinjer innen for sosiale medier</p>		
<p>FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 1</p> <p>Kragerø kommune bruker de mulighetene for datakommunikasjon med foresatte som innkjøpte programmer gir</p>		
<p>Hva som skal gjøres:</p> <p>Utarbeide en oversikt over ulike muligheter</p> <p>Velge ut aktuelle program og iverksette disse</p>	<p>Frist for gjennomføring:</p> <p>2014</p> <p>Våren 2015</p>	<p>Ansvar:</p> <p>Enhet for helse og rehab.</p> <p>Enhet for barnehage</p> <p>Enhet for skole</p> <p>IKT - drift</p>
<p>FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 2</p> <p>Kragerø kommune har lett etter de gode eksemplene innen datakommunikasjon og implementert enkelte av disse i sin virksomhet</p>		
<p>Hva som skal gjøres:</p> <p>«Pedagogisk safari»</p> <p>Oppsøke de gode eksempler</p> <p>Utvalg og implementering</p>	<p>Frist for gjennomføring:</p> <p>2014</p> <p>Våren 2015</p>	<p>Ansvar:</p> <p>Enhet for helse og rehab.</p> <p>Enhet for barnehage</p> <p>Enhet for skole</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

		IKT - drift
FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 3		
Kragerø kommune har utarbeidet etiske retningslinjer innenfor sosiale medier		
Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
Utarbeide etiske retningslinjer	2013	Enhet for barnehage Enhet for skole
HOVEDMÅL 3	Forankring:	
Forventninger	Se mål 1	
Foreldresamarbeidet er preget av gjensidige, kjente og klare forventninger.		
Tiltak 1		
Kragerø kommune har utarbeidet et forventningsdokument, som viser hvilke tjenester kommunen yter og forventninger til oppfølging fra de foresatte		
FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 1		
Kragerø kommune har utarbeidet et forventningsdokument, som viser hvilke tjenester kommunen yter og forventninger til oppfølging fra de foresatte		
Hva som skal gjøres:	Frist for gjennomføring:	Ansvar:
Utarbeide dokument	2014	Enhet for helse og rehab. Enhet for barnehage Enhet for skole

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

		Enhet for kultur Enhet for kompetanse og integrering
--	--	---

RESSURSIMPLIKASJONER FOR GJENNOMFØRING	
Kommune: Kragerø	
Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov	<ul style="list-style-type: none"> Gjør en vurdering av økonomiske og personalmessige behov. Beskriv behovene i forhold til det enkelte tiltaket.
HOVEDMÅL 1	<p>Tiltak 1: Barnevernet må tilføres 0,8 % stilling til PMTO-utdanning.</p> <p>Videre kompetanseheving fra barnevernet i andre enheter tas innenfor dagens økonomiske rammer.</p> <p>Tiltak 2 Utarbeiding av planen gjøres innenfor dagens økonomiske rammer.</p> <p>Skulle planen medføre ekstra kostnader, må det utarbeides en politisk sak ang. dette.</p>
HOVEDMÅL 2:	<p>Tiltak 1: Ingen utgifter, hvis ikke en må gå til innkjøp av ekstra programvare.</p> <p>Tiltak 2: 30 000 kr til studieturer, tas innenfor enhetenes</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

	<p>økonomiske rammer. Evt. søke etter eksterne midler.</p> <p>Tiltak 3: Ingen ekstra utgifter</p>
HOVEDMÅL 3:	<p>Tiltak 1 Ingen ekstra utgifter</p>

RESULTATER OG MÅLING AV EFFEKT

Kommune: Kragerø

Man skal kunne gjennomgå en evaluering. Resultatene skal dokumenteres og deles.

- Beskriv målet for tiltaket/hvilken effekt tiltaket skal ha.
- Hvordan kan effekten måles? Hvilke måleindikatorer skal benyttes?

HOVEDMÅL 1:	Mål/ønsket effekt:	Måleindikatorer:
Foreldreveiledning	Iverksette tiltak i henhold til NOU 2012:5: «Bedre beskyttelse av barns utvikling»,	
Tiltak 1		
Kragerø kommune har etablert et lavterskeltilbud for foreldre som ønsker veiledning	PMTO er et evidensbasert endringstiltak som anbefales av myndighetene. Målet er å dreie innsatsen generelt fra tiltak utenfor hjemmet, til i større grad å igangsette tiltak i hjemmet.	PMTO-terapeuter er utdannet og lavterskeltilbud etablert Økt etterspørsel

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

<p>Tiltak 2</p> <p>Kragerø kommune har utarbeidet en plan for foreldreveiledning hvor allerede etablerte møtefora på helsestasjon, barnehage og skole benyttes</p>	<p>Øke kompetansen generelt hos alle foreldre, i henhold til tidlig innsats.</p>	<p>Plan utarbeidet og mulig politisk behandlet</p>
<p>HOVEDMÅL 2:</p> <p>IKT</p> <p>Foreldresamarbeidet er gjort enklere gjennom gode IKT-løsninger</p> <p>Tiltak 1</p> <p>Kragerø kommune bruker de mulighetene for datakommunikasjon med foresatte som innkjøpte programmer gir</p> <p>Tiltak 2</p> <p>Kragerø kommune har lett etter de gode eksemplene innen datakommunikasjon og implementert enkelte av disse i sin virksomhet</p> <p>Tiltak 3</p> <p>Kragerø kommune har</p>	<p>Mål/ønsket effekt:</p> <p>Forenkle samarbeidet og gi bedre informasjon.</p> <p>Øke foreldreengasjementet</p> <p>Utnytte dagens programvare bedre.</p> <p>Finne de beste løsningene og lære av andres suksesser</p> <p>Fornuftig og trygg bruk av</p>	<p>Måleindikatorer:</p> <p>Foreldreundersøkelsen – bruke følgende indikator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informasjon til og fra skolen <p>Programmene er tatt i bruk</p> <p>«Pedagogisk safari» er gjennomført.</p> <p>Gode eksempler er implementert.</p> <p>Retningslinjene er utarbeidet og</p>

utarbeidet etiske retningslinjer innen for sosiale medier	sosiale medier	kommunisert til foreldre/alle parter
<p>HOVEDMÅL 3:</p> <p>Forventninger</p> <p>Foreldresamarbeidet er preget av gjensidige, kjente og klare forventninger.</p> <p>Tiltak 1</p> <p>Kragerø kommune har utarbeidet et forventningsdokument, som viser hvilke tjenester kommunen yter og forventninger til oppfølging fra de foresatte</p>	<p>Mål/ønsket effekt:</p> <p>Bedre samarbeidet og ha klare ansvarsområder.</p> <p>Se over.</p>	<p>Måleindikatorer:</p> <p>Foreldreundersøkelsen – bruke følgende indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialog og medvirkning • Støtte fra foreldre/foresatte <p>Dokumentet er utarbeidet.</p>

RAPPORT – DEL 2

FORELDRESAMARBEID

PORSGRUNN KOMMUNE

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FORELDRESAMARBEID

Foreldre er barnas viktigste ressurs og støttespillere. Godt foreldresamarbeid er avgjørende for at flest mulig barn og unge får utnyttet sitt potensial og gjennomfører videregående skole. En stor utfordring er at kontakten mellom skole og foresatte blir mindre etter hvert som barna blir eldre. Det er derfor viktig at det er utarbeidet gode rutiner for forpliktende foreldrekontakt mellom skole og hjem gjennom hele oppvekstløpet.

Om arbeidet med rapporteringsmalen

Hensikten med å ta i bruk en felles rapporteringsmal for arbeidsgruppene i de seks Grenlands-kommunene er å gi de ulike kommunenes rapporter en lik oppbygging og form. Det vil gjøre det lettere å kunne sammenligne resultatene på tvers av kommunene. Systematiske sammenlikninger og drøftinger skal danne grunnlag for å arbeide aktivt, målrettet og planmessig i henhold til formålet og målsettingene om å forebygge frafall fra videregående skole og bidra til at flere unge blir kvalifisert for arbeidslivet.

Rapporteringsmalen består av to deler, og må ses i sammenheng. Del 1 bidrar til å sette søkelys på nåsituasjonen og utgangspunktet for foreldresamarbeidet i den enkelte kommune. I del 1 belyses også kommunens utfordringer innen satsingsområdene, valgte målsettinger, tiltak og ansvar.

Med rapport – del 2 settes søkelyset på:

- *Oppfølging:* Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering.
- *Ressursimplikasjoner:* Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov.
- *Resultater:* Prosjektet krever evaluering. Resultatene dokumenteres og deles.

Rapportene vil i sin helhet legges frem for styringsgruppa for Talenter for framtida, som følgedokumentasjon for det arbeidet som skal implementeres og iverksettes i den enkelte kommune.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

Rapportene vil tilsvarende ligge til grunn for eventuelle politiske behandlinger av arbeidet med prosjektet.

Rapportenes tidsfrister:

- Del 1 – 31. januar 2013
- Del 2 – 15. april 2013

FORANKRING OG IMPLEMENTERING AV TILTAK

Kommune: PORSGRUNN

Forankring gjeldende for alle tiltak

Alle tiltak bør være forankret i de to kommunalområdene Barn og unge og Helse og velferd. I nåværende handlingsplan er det skrevet at kommunen skal delta i satsningen «Talenter for framtida» er, videre bør de konkrete tiltakene spesifiseres i handlingsplanen.

Arbeidet med en politisk forankring av satsningen er påbegynt gjennom informasjon til de politiske utvalg som er tilknyttet Barn og unge og Helse og velferd. Dette arbeidet bør videreføres.

Forankringsarbeidet bør videreføres av ledelsen i Barn og unge og Helse og velferd, da de innehar informasjon og kompetanse i forhold til budsjett. Det videre arbeidet med å utvikle tiltakene vil også være førende i forhold til hvem som har ansvar og hvilke virksomheter og derav budsjetter, tiltakene skal være tilknyttet.

Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering

- Beskriv først hvordan mål og tiltak skal forankres i kommunen, dvs. i politiske planer, budsjett og på enhets-/virksomhets-/avdelingsnivå.
- Lag deretter en fremdriftsplan for implementering og gjennomføring av tiltak.

TILTAK 1: [Foreldrekompetanse](#)

Støtte og veiledning for å øke

Forankring:
Familiesenterets styringsgruppe i Helse og velferd.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

<p>foreldrekompetanse. Følge igjennom barnets oppvekstløp. Foreldreveiledningspakke til alle foreldre (f.eks. ICDP, Kvellomodellen, Kjærlighet og grenser), deretter bistand for de som har behov for det (PMT-O, De utrolige årene, COS-P, Marte Meo).</p>	
<p>TILTAK 2: Øke ressurser i forhold til lavterskel intervensjoner (f.eks psykolog, psykisk helseteam, Foreldreveiviseren).</p>	<p>Forankring: Ledelse Helse og velferd. Gjennomføring v/ Familiesenteret</p>
<p>TILTAK 3: Homestart</p>	<p>Forankring: Ledelse helse og velferd Familiehelsetjenester/Familiesenteret/Frivillig organisasjon</p>
<p>TILTAK 4: Sikre at foreldre får god nok informasjon om barns normalutvikling gjennom hele oppvekstløpet. Opplysningsarbeid i eksisterende møtepunkter mellom barnehage/skole/helsetasjon og foreldre. Temakvelder, informasjon via kommunens nettsider, samt kommunale møteplasser(som for eksempel: Biblioteket, Meierigården, Kulturhuset).</p>	<p>Forankring: Ledelse Barn og unge og Helse og velferd.</p> <p>Ledelsen ved de aktuelle virksomhetene skal sikre at de ansatte har god nok kompetanse ifht barn og unges normalutvikling.</p> <p>Gjennomføring v/ barnehager, skoler, Familiehelsetjenester, PPT, Barnevern og Familiesenteret.</p>
<p>TILTAK 5: Kommunikasjon, samarbeid og holdninger.</p> <p>Kommunen utarbeider tydelige målsetninger for foreldresamarbeid tilpasset Porsgrunn kommune. Disse utgjør grunnen for den enkelte barnehage/skole og virksomhet i forhold til planlegging av foreldresamarbeid. Målene skal være spesifikke og gjerne målbare.</p>	<p>Forankring: Ledelse Barn og unge og Helse og velferd.</p>
<p>TILTAK 6: Lage prosedyre for behandling av eventuell bekymring. (kartlegging av alle barn, når tar man en bekymring videre, hvem kontakter man, hvordan involverer man foreldrene etc). Samt implementering av disse rutinene i barnehage/skole/aktuelle virksomheter.</p>	<p>Forankring: Ledelse Barn og unge og Helse og velferd.</p> <p>Kartlegging og gjennomføring av barnehage og skole.</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

<p>TILTAK 7: Kartlegging og evaluering av Fronter som kommunikasjonsmiddel.</p>	<p>Forankring: Ledelse Barn og unge.</p>
<p>TILTAK 8: Utvikling av relasjonskompetanse hos de ansatte. Vektlegge hvordan egen kompetanse og holdning påvirker en i møte med foreldre. Satse på forventningsarbeid – hva forventer barnehage/skole og hva forventer foreldre- invitere til dialog. Lage et forventningsskjema.</p> <p>Et felles satsningsområde for alle berørte virksomheter.</p> <p>Bruke eksisterende arenaer og eksisterende tiltak.</p>	<p>Forankring: Iverksettes av ledelse Barn og unge og Helse og velferd, for eksempel gjennom kompetanseheving.</p> <p>Gjennomføres av virksomheter som er i kontakt med barn, unge og deres familier.</p>
<p>TILTAK 9: Flerkulturelt arbeid</p> <p>Sikre kunnskap om flerkulturelle aspekter ved at denne kompetansen skal være tilgjengelig i alle aktuelle virksomheter, ved at minst én ansatt innehar denne kompetansen (høgskolenivå).</p>	<p>Forankring: Leder i den aktuelle virksomheten.</p>
<p>TILTAK 10: Fadderordning blant foreldre, der man inviterer med familier med flerkulturell bakgrunn, og bygger videre på naturlige relasjoner i barne- og ungdomsgruppa.</p>	<p>Forankring: Skole initierer og foreldrene driver det (FAU).</p>
<p>TILTAK 11: Språkoversettelser av standardbrosjyrer (bildebruk)</p>	<p>Forankring: Aktuelle virksomheter</p>
<p>TILTAK 12: Kulturutveksling for foreldrene i barnehage/skole. Eks. temadager.</p>	<p>Forankring: Initiert av barnehage/skole, foreldredrevet (FAU)</p>

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 1

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

Hva som skal gjøres: Videreføring av eksisterende arbeid. Etablere nye tiltak. Økt brukermedvirkning.	Frist for gjennomføring: I løpet av 2014	Ansvar: Familiesenterets styringsgruppe
---	--	---

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 2

Hva som skal gjøres: Øke ressurser i forhold til lavterskel psykisk helsehjelp	Frist for gjennomføring: I løpet av 2014	Ansvar: Ledelse Helse og velferd
--	--	--

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 3

Hva som skal gjøres: Starte opp tiltaket	Frist for gjennomføring: I løpet av 2014	Ansvar: Ledelse helse og velferd
--	--	--

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 4

Hva som skal gjøres: Lage en plan for hva barnehage, skole og Familiehelsetjenester bør fokusere på i forhold til info om normalutvikling, samt se på behov for evt kompetanseheving	Frist for gjennomføring: I løpet av første halvår 2014.	Ansvar: Ledelse Barn og unge for sine virksomheter og Ledelse Helse velferd for sine.
Plan og målsetting bringes ut til de aktuelle virksomhetene	I løpet av første halvår 2014.	

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 5

Hva som skal gjøres: Utarbeide kommunale føringer for hva «godt foreldresamarbeid» skal innebære i Porsgrunn.	Frist for gjennomføring: I løpet av 2013	Ansvar: Ledelse Helse og velferd og Ledelse Barn og unge.
---	--	---

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 6

Hva som skal gjøres: Videreutvikle prosedyre for behandling av bekymring for barn for skole og barnehage.	Frist for gjennomføring: Påbegynnes 2013, ferdigstilles i løpet av 2014	Ansvar: Ledelse Barn og unge.
---	---	---

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 7

Hva som skal gjøres: Karlegging og evaluering av Fronter som et kommunikasjonsmiddel med foreldre.	Frist for gjennomføring: I løpet av 2013	Ansvar: Ledelse Barn og unge
--	--	--

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 8

Hva som skal gjøres: Øke relasjonskompetanse hos ansatte i virksomheter som jobber med barn, unge og deres familier.	Frist for gjennomføring: I løpet av 2015	Ansvar: Ledelse i Helse og velferd og ledelse i Barn og unge.
Lage et forventningsskjema som kan brukes av ansatte i barnehage og skole.	I løpet av 2013	Ledelse Barn og unge

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 9

Hva som skal gjøres: Øke kompetansen i forhold til flerkulturelle aspekter	Frist for gjennomføring: I løpet av 2015	Ansvar: Ledelse i skole, barnehage, Familiehelsetjenester, PPT, barneverntjenester.
--	--	---

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 10

Hva som skal gjøres: Utvikle en fadderordning	Frist for gjennomføring: I løpet av første halvår 2014	Ansvar: Ledelse Barn og unge
---	--	--

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

Initiere ordningen	I løpet av 2014	Skolens ledelse
--------------------	-----------------	-----------------

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 11

Hva som skal gjøres: Gjennomgå brosjyrer for å kvalitetssikre oversettelser. Se på behov for eventuelt bildebruk	Frist for gjennomføring: I løpet av 2013.	Ansvar: Ledelse Helse velferd og Ledelse Barn og unge har ansvaret for at dette formidles til de aktuelle virksomheter. Virksomhetene har ansvaret for at dette gjøres.
--	---	---

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 12

Hva som skal gjøres: Lage et oppsett for hvordan skape kulturutveksling til barnehage og skole	Frist for gjennomføring: I løpet av 2014	Ansvar: Ledelse barn og unge
Oppstart av kulturutvekslingstiltak	I løpet av første halvår 2015	Ledelse i barnehage og skole

RESSURSIMPLIKASJONER FOR GJENNOMFØRING

Kommune: Porsgrunn

Dette er forhold som må avgjøres i Ledelse Helse og velferd og Ledelse barn og unge.

Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov

- Gjør en vurdering av økonomiske og personalmessige behov.
- Beskriv behovene i forhold til det enkelte tiltaket.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

TILTAK 1:	
TILTAK 2:	
TILTAK 3:	

RESULTATER OG MÅLING AV EFFEKT

Kommune: Porsgrunn

Man skal kunne gjennomgå en evaluering. Resultatene skal dokumenteres og deles.

- Beskriv målet for tiltaket/hvilken effekt tiltaket skal ha.
- Hvordan kan effekten måles? Hvilke måleindikatorer skal benyttes?

TILTAK 1:	Mål/ønsket effekt: Å beholde nåværende tilbud. Øke tilbudet ved å legge til flere metoder Å øke brukermedvirkning	Måleindikatorer: Iverksetting av nye tiltak. Telle antall brukere, for å se om dagens tilbud benyttes. Bruk av brukerundersøkelser
TILTAK 2:	Mål/ønsket effekt: Økte ressurser, flere tiltak om intervensjoner i forhold til familier	Måleindikatorer: Bevilging av økte ressurser.
TILTAK 3:	Mål/ønsket effekt: Gi et tilbud i hverdagen til foreldre som har en belastende livssituasjon	Måleindikatorer: Oppstart av tiltaket
TILTAK 4:	Mål/ønsket effekt: Økt kunnskap til foreldre og normalutvikling og normale utfordringer i oppvekstløpet	Måleindikatorer: Gjennomføre av kompetanseheving. Iverksette spesifikke tiltak.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

TILTAK 5:	Mål/ønsket effekt: Kommunen har tydelige målsettinger i forhold til godt foreldresamarbeid	Måleindikatorer: Utarbeide målsettinger.
TILTAK 6:	Mål/ønsket effekt: Flere relevante bekymringer blir videreført til hjelpeapparatet, det er en klar prosedyre for hvordan dette skal gjøres slik at flere familier får rett hjelp så tidlig som mulig.	Måleindikatorer: Utarbeide/videreutvikle prosedyrer.
TILTAK 7:	Mål/ønsket effekt: Se på om Fronter er et godt nok kommunikasjonsmiddel, eventuelt hvilke endringer/forbedringer som kan gjøres for å styrke kommunikasjonen(IKT) mellom skole og hjem.	Måleindikatorer: Gjennomføre kartlegging
TILTAK 8:	Mål/ønsket effekt: Økt kompetanse hos ansatte i forhold til relasjon.	Måleindikatorer: Gjennomføring av kompetanseheving.
TILTAK 9:	Mål/ønsket effekt: Økt kompetanse hos ansatte i forhold til det flerkulturelle perspektivet.	Måleindikatorer: Gjennomføre kompetansehevingsmål.
TILTAK 10:	Mål/ønsket effekt: At foreldre med flerkulturell bakgrunn i større grad blir inkludert i sitt nærmiljø.	Måleindikatorer: Gjennomføring av tiltak.
TILTAK 11:	Mål/ønsket effekt: At foreldre med flerkulturell bakgrunn sikres informasjon som vedrører deres barn og tilgjengelige familierettede tiltak i kommunen.	Måleindikatorer: Gjennomføring av tiltak.
TILTAK 12:	Mål/ønsket effekt: At foreldre med flerkulturell bakgrunn i større grad blir inkludert i sitt nærmiljø.	Måleindikatorer: Gjennomføring av tiltak.

RAPPORT – DEL 2

FORELDRESAMARBEID

SKIEN KOMMUNE

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune • Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen • Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

FORELDRESAMARBEID

Foreldre er barnas viktigste ressurs og støttespillere. Godt foreldresamarbeid er avgjørende for at flest mulig barn og unge får utnyttet sitt potensial og gjennomfører videregående skole. En stor utfordring er at kontakten mellom skole og foresatte blir mindre etter hvert som barna blir eldre. Det er derfor viktig at det er utarbeidet gode rutiner for forpliktende foreldrekontakt mellom skole og hjem gjennom hele oppvekstløpet.

Om arbeidet med rapporteringsmalen

Hensikten med å ta i bruk en felles rapporteringsmal for arbeidsgruppene i de seks Grenlands-kommunene er å gi de ulike kommunenes rapporter en lik oppbygging og form. Det vil gjøre det lettere å kunne sammenligne resultatene på tvers av kommunene. Systematiske sammenlikninger og drøftinger skal danne grunnlag for å arbeide aktivt, målrettet og planmessig i henhold til formålet og målsettingene om å forebygge frafall fra videregående skole og bidra til at flere unge blir kvalifisert for arbeidslivet.

Rapporteringsmalen består av to deler, og må ses i sammenheng. Del 1 bidrar til å sette søkelys på nåsituasjonen og utgangspunktet for foreldresamarbeidet i den enkelte kommune. I del 1 belyses også kommunens utfordringer innen satsingsområdene, valgte målsettinger, tiltak og ansvar.

Med rapport – del 2 settes søkelyset på:

- *Oppfølging:* Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering.
- *Ressursimplikasjoner:* Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov.
- *Resultater:* Prosjektet krever evaluering. Resultatene dokumenteres og deles.

Rapportene vil i sin helhet legges frem for styringsgruppa for Talenter for framtida, som følgedokumentasjon for det arbeidet som skal implementeres og iverksettes i den enkelte kommune. Rapportene vil tilsvarende ligge til grunn for eventuelle politiske behandlinger av arbeidet med prosjektet.

Rapportenes tidsfrister:

- Del 1 – 31. januar 2013

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

- Del 2 – 15. april 2013

FORANKRING OG IMPLEMENTERING AV TILTAK

Kommune:

<p>Arbeidsgruppene lager en oppfølgingsplan med ansvars plassering</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beskriv først hvordan mål og tiltak skal forankres i kommunen, dvs. i politiske planer, budsjett og på enhets-/virksomhets-/avdelingsnivå. • Lag deretter en fremdriftsplan for implementering og gjennomføring av tiltak.
<p>TILTAK 1: Kommunen har en interaktiv hjemmeside der ulike tilbud, rettigheter og plikter kommuniseres på en enkel måte.</p>	<p>Forankring: Sakene skal opp til politisk behandling og representanter for de ulike enhetene deltar i utviklingen</p>
<p>TILTAK 2: Det utvikles maler/standarder for møter med foresatte i alle overganger.</p>	<p>Forankring: Strategisk plan</p>
<p>TILTAK 3: Det utprøves og settes i gang Bedre tverrfaglig innsats – BTI for å sikre kontinuitet og ansvarsfordeling i bekymringssaker.</p>	<p>Forankring: Strategisk plan Styringsgruppe pilot</p>
<p>TILTAK 4: Det gjennomføres årlig kompetanseheving i holdningsskapende arbeid med fokus på overganger/utfordringer i oppvekstløpet samt barn og unges motstandsdyktighet, beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer.</p>	<p>Forankring: Strategisk plan</p>
<p>TILTAK 5: Utvikle en veileder for foreldresamarbeid i samarbeid med Skien KFU.</p>	<p>Forankring: Samfunnsplanen og Strategisk plan</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

TILTAK 6: Utarbeide veileder for samarbeid med foresatte i barnehage og skole i forhold til funksjonshemmede barn og unge som omfatter særlige utfordringer samt for flerspråklige familier	Forankring: Samfunnsplanen og Strategisk plan
TILTAK 7: De frivillige organisasjonene er en del av enhetenes nærmiljø og blir naturlige samarbeidspartnere for gjensidig utveksling av kompetanse, ressurser og erfaringer	Forankring: Samfunnsplanen og Strategisk plan

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 1

Hva som skal gjøres: Kommunen har en interaktiv hjemmeside der ulike tilbud, rettigheter og plikter kommuniseres på en enkel måte.	Frist for gjennomføring: Oppstart senest 01.01.2014	Ansvar: Kompetansesenteret Kompetansegruppen BTI
--	---	---

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 2

Hva som skal gjøres: Det utvikles maler/standarder for møter med foresatte i alle overganger.	Frist for gjennomføring: Oppstart vår 2013 Gjennomføres fortløpende i de ulike enhetene	Ansvar: Kompetansesenteret Rektorer, styrere og øvrige enhetsledere
---	--	--

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 3

Hva som skal gjøres: Det utprøves og settes i gang Bedre tverrfaglig innsats – BTI for å sikre kontinuitet og ansvarsfordeling i bekymringssaker.	Frist for gjennomføring: Pilot ferdig utprøvd 01.01.2014 Implementeringsplan starter	Ansvar: Kompetansesenteret
---	---	--------------------------------------

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 4

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

Hva som skal gjøres: Det gjennomføres årlig kompetanseheving i holdningsskapende arbeid med fokus på overganger/utfordringer i oppvekstløpet samt barn og unges motstandsdyktighet, beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer.	Frist for gjennomføring: Oppstart vår 2013 Gjennomføres fortløpende i de ulike enhetene	Ansvar: Kompetansesenteret Rektorer, styrere og øvrige enhetsledere BTI
---	--	---

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 5

Hva som skal gjøres: Revidering av veileder for foreldresamarbeid i samarbeid med Skien KFU.	Frist for gjennomføring: Oppstart: 01.10.2013	Ansvar: Kompetansesenteret
--	---	--------------------------------------

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 6

Hva som skal gjøres: Utarbeide veileder for samarbeid med foresatte i barnehage og skole i forhold til barn og unge med funksjonshemninger som har særskilte utfordringer samt for flerspråklige familier	Frist for gjennomføring: Oppstart: 01.08.2014	Ansvar: Kompetansesenteret i samarbeid med involverte enhetsledere samt Rådet for funksjonshemmede
---	---	--

FREMDRIFTSPLAN FOR TILTAK 7

Hva som skal gjøres: De frivillige organisasjonene er en del av enhetenes nærmiljø og blir naturlige samarbeidspartnere for gjensidig utveksling av kompetanse, ressurser og erfaringer	Frist for gjennomføring: Oppstart av kartlegging av samarbeid som foregår: 01.10.2013	Ansvar: Kompetansesenteret
---	--	--------------------------------------

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

RESSURSIMPLIKASJONER FOR GJENNOMFØRING

Kommune:

Avklaring av økonomiske og personalmessige ressursbehov	<ul style="list-style-type: none"> • Gjør en vurdering av økonomiske og personalmessige behov. • Beskriv behovene i forhold til det enkelte tiltaket.
TILTAK 1: Kommunen har en interaktiv hjemmeside der ulike tilbud, rettigheter og plikter kommuniseres på en enkel måte.	<ul style="list-style-type: none"> • Kostnadsberegnet til ca 100.000 Nkr. For den tekniske delen. Ellers benyttes Kompetansegruppen BTI til det faglige innholdet. • Kommunens hjemmeside trenger en oppdatering som er mer hensiktsmessig i forhold til brukerne. Siden vil også vise helheten i hele oppvekstløpet.
TILTAK 2: Det utvikles maler/standarder for møter med foresatte i alle overganger.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet utføres innfor den ordinære driften. • Maler/standarder vil være en kvalitetssikring av de møtene som finnes med foresatte.
TILTAK 3: Det utprøves og settes i gang Bedre tverrfaglig innsats – BTI for å sikre kontinuitet og ansvarsfordeling i bekymringsaker.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet utføres innenfor den ordinære driften. Kommunen har også eksterne prosjektmidler • Kommunen ønsker en bedre tverrfaglig innsats til det beste for barnet/ungdommen.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

<p>TILTAK 4: Det gjennomføres årlig kompetanseheving i holdningsskapende arbeid med fokus på overganger/utfordringer i oppvekstløpet samt barn og unges motstandsdyktighet, beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet utføres innenfor den ordinære driften. • Ønsker en større bevissthet om hvilke beskyttelsesfaktorer som kan dempe for risiko i de ulike overganger i oppvekstløpet.
<p>TILTAK 5: Utvikle en veileder for foreldresamarbeid i samarbeid med Skien KFU.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet utføres innenfor den ordinære driften i samarbeid med representanter fra barnehage og skole. • Ønsker et best mulig samarbeid med foreldrene der forventninger og ønsker blir kommunisert på en hensiktsmessig måte.
<p>TILTAK 6: Utarbeide veileder for samarbeid med foresatte i barnehage og skole i forhold til funksjonshemmede barn og unge som omfatter særlige utfordringer samt for flerspråklige familier</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet utføres innenfor den ordinære driften i samarbeid med representanter fra barnehage og skole. • Ønsker et best mulig samarbeid med foreldrene der forventninger og ønsker blir kommunisert på en hensiktsmessig måte.
<p>TILTAK 7: De frivillige organisasjonene er en del av enhetenes nærmiljø og blir naturlige samarbeidspartnere for gjensidig utveksling av kompetanse, ressurser og erfaringer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet utføres innenfor den ordinære driften i samarbeid med naturlige samarbeidspartnere. • Den strategiske planen understreker hvor viktig det er å være åpen for frivillige organisasjoner, som også er andre voksne som bryr seg om barn og unge.

RESULTATER OG MÅLING AV EFFEKT

Kommune:

Man skal kunne gjennomgå en evaluering. Resultatene skal dokumenteres og deles.

- Beskriv målet for tiltaket/hvilken effekt tiltaket skal ha.
- Hvordan kan effekten måles? Hvilke måleindikatorer skal benyttes?

TILTAK 1:

Kommunen har en interaktiv hjemmeside der ulike tilbud, rettigheter og plikter kommuniseres på en enkel måte.

Mål/ønsket effekt:

Foreldre/foresatte er kjent med retter og plikter i tjenestetilbudet.

Måleindikatorer:

Antall besøk på den interaktive siden. Færre telefoner og henvendelser til Servicesenteret. Større brukertilfredshet/positive tilbakemeldinger på brukerundersøkelser.

TILTAK 2:

Det utvikles maler/standarder for møter med foresatte i alle overganger.

Mål/ønsket effekt:

Foreldre/foresatte møter en samstemt praksis. En kvalitetssikring som gir gjenkjenning.

Måleindikatorer:

Brukerundersøkelser foretas i etterkant av møtene.

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark

<p>TILTAK 3: Det utprøves og settes i gang Bedre tverrfaglig innsats – BTI for å sikre kontinuitet og ansvarsfordeling i bekymringssaker.</p>	<p>Mål/ønsket effekt: Færre oppmeldinger til PPT. Barnevernet fatter flere tiltak på et lavt nivå i tiltakskjeden og færre tiltak på et høyt nivå.</p>	<p>Måleindikatorer: Større brukertilfredshet og avklart ansvar i tjenestene etterspørres. Kostra</p>
<p>TILTAK 4: Det gjennomføres årlig kompetanseheving i holdningsskapende arbeid med fokus på overganger/utfordringer i oppvekstløpet samt barn og unges motstandsdyktighet, beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer.</p>	<p>Mål/ønsket effekt: Foreldre/foresatte møter kompetente fagfolk i alle overganger/utfordringer.</p>	<p>Måleindikatorer: Større brukertilfredshet måles i brukerundersøkelser. Større grad av oppmøte på møter.</p>
<p>TILTAK 5: Utvikle en veileder for foreldresamarbeid i samarbeid med Skien KFU.</p>	<p>Mål/ønsket effekt: Foreldre/foresatte øker sin bevissthet om at de er de viktigste i barns liv.</p>	<p>Måleindikatorer: Foreldre/foresatte møter på planlagte samarbeidsarenaer som er kjent.</p>
<p>TILTAK 6: Utarbeide veileder for samarbeid med foresatte i barnehage og skole i forhold til funksjonshemmede barn og unge som omfatter særlige utfordringer samt for flerspråklige familier</p>	<p>Mål/ønsket effekt: Gi foresatte/foreldre en oversikt over hvilke tilbud som finnes og hvordan en skal komme i kontakt.</p>	<p>Måleindikatorer: Økt brukertilfredshet måles i brukerundersøkelse. Flere som tar del i og etterspør de tilbud som kommunen har.</p>
<p>TILTAK 7: De frivillige organisasjonene er en del av enhetenes nærmiljø og blir naturlige samarbeidspartnere for gjensidig utveksling av kompetanse, ressurser og erfaringer</p>	<p>Mål/ønsket effekt: Benytte hverandres kompetanse for det beste for barn- og unges oppvekst.</p>	<p>Måleindikatorer: Antall møteplasser og felles arenaer.</p>

NAV - Fylkesmannen - Telemark fylkeskommune · Kommunenes sentralforbund

Landsorganisasjonen · Næringslivets hovedorganisasjon

Malen er utarbeidet av Institutt for pedagogikk, Høgskolen i Telemark